

Landssvikoppgjøret først ferdig i 1952?

Byretten i Oslo og Eidsivating Lagmannsrett har arbeidet til 1950

På toppen av dette kommer Høyesterett som ligger 1 a 2 år etter

Det er nevnt fra høyeste hold at landssvikoppgjøret skulle bli ferdig i løpet av 1947 eller våren 1948. Etter de undersøkelser Morgenposten har foretatt viser det seg helt utelukket at retssakene ved by-, herreds- og lagmannsrettene kan bli ferdig før i 1950. Oslo byrett f. eks. har saker liggende for lange tider, og i tillegg kommer nye i mengder fra politiet, utvidede tiltalebeslutninger som må før retten på ny og mange saker som blir overført fra lagmannsretten. Når så Høyesterett på toppen av dette har saker liggende for minst ett år, og det stadig strømmer inn flere, forstår en hvor lang tid det vil ta å avvikle hele oppgjøret. Det mest sannsynlige er derfor at en blir ferdig i 1951—52. Det er imidlertid store muligheter for at etterforskningen fra politiets side vil bli ferdig til festsatt tid, men rettene vil likevel ha arbeid lange tider framover.

— Personlig har jeg ingen tro på at by- og lagmannsretten kan bli ferdig før tidligst i 1950, sier fullmektig Svenningsen i Oslo byrett i en samtale med Morgenposten. Vi har først og fremst de økonomiske sakene, som s. n. ker ganske forferdelig. De tar mange ganger en hel uke, mens en frontkjempersak som regel tar 3—4 timer. Pr. 1. januar var ca. 1500 personer samt ved byretten. I tillegg til dem har vi ca. 400 saker liggende pluss 5000 foreleggssaker, hvorav mange sikkert kommer for retten. Det er vanskelig å si hvor mange saker til som vil komme fra politiet.

— Hvis vi skulle være ferdig innen utgangen av 1947 måtte vi ha 24 retter i gang. Det vil si at 24 dommere, 24 protokollførere, 24 aktorer, 24 forsvarere og minst 48 domsmenn måtte drive hver dag. Som en forstår er dette umulig, da vi regner med å ha 6—7 retter i gang om dagen. Men hvis alt går bra, skulle vi være ferdig en gang i 1950. På toppen av dette kommer alle sakene som skal opp i Høyesterett, og der vil de etter alt å dømme ligge 1—2 år etter.

OGSÅ LAGMANNSRETTEN HAR ARBEID TIL 1950.

Eidsivating lagstol for landsviksaker hadde ved årsskiftet avvirket 524 saker. De har liggende ca. 250 som de regner det vil ta et år å avvikle. I tillegg til dette kommer alle sakene fra politiet. Sekretær Klykken opplyser at de har økonomiske saker som vil ta 2—4 uker, og som kjent er oppgjøret med de økonomiske

landssvikere bare så vidt begynt. For tiden er 2 lagmannsretter i gang i Oslo, mens de stadig har en rett som reiser rundt til de forskjellige byene innen embetet. En kan ikke regne med at lagmannsretten

vil bli ferdig før byretten. Mye tyder på at det vil ta lenger tid her.

En kan på ingen måte forsere sakene: by-, herreds- eller lagmannsrettene, sier sekretær Klykken, da dette bare synker Høyesteretts arbeid.

Morgenposten har forelagt alle disse tallene for sekretær Henning Olsen i Høyesterett. Han opplyser at omtrent 20 pst. av sakene som kommer inn for Høyesteretts kjæremålsutvalg blir henvist til Høyesterett.

Når en regner med at Oslo byrett ikke er ferdig før i 1950, sier sekretær Olsen, kan en vel gå ut fra som sikkert at Høyesterett vil ligge minst et år etter.

Landssvikpolitiet i Oslo og Aker regner med å være ferdig med sine saker i løpet av 1947, opplyser politiinspektør Petersson på bladets henvendelse.

Mildere regler for landsvikernes rettighetstap

Skal gjøres gjeldende for dommer på under 8 år

I statsråd i dag er det satt fram proposisjon om lov om endring i landsviklovgivningens regler om rettighetstap. I proposisjonen foreslås regler om at tap av rettigheter etter landsviklovens paragraf 10 nr. 4 (rett til å oppnå offentlig tjeneste), nr. 8 (rett til å ha ledende stilling eller tillitsverv i aksjeselskaper m. v.), og nr. 9 (rett til å eie eller erverve fast eiendom m. v.) ikke skal idømmes uten i forbindelse med frihetsstraff i over 8 år. Det samme gjelder tap av rettigheter etter paragraf 10 nr. 5 (rett til å ha stilling eller drive erverv som trenger offentlig autorisasjon eller godkjenning) når tapet ikke gjelder rett til å inneha noen av de stillinger som er nevnt i straffelovens prg. 29 nr. 4. Disse stillingene er: sakfører, læge, dyrlæge, apoteker, jordmor, prest eller menighetsforstander, bestyrer av eller lærer ved undervisningsanstalt, oppdragelsesanstalt og barnehjem eller skipsfører.

Rettighetstap av denne art som allerede er idømt, vil etter proposisjonsutkastet falle bort fra loven trer i kraft,

dersom den dømte ikke har fått frihetsstraff i mer enn 8 år.

Proposisjonen inneholder videre en bestemmelse om at når det i lovgivningen er knyttet særlige følger til tap av stemmerett i offentlige anliggender, skal disse følger ikke inntre for dem som er dømt etter landsviklovgivningen såfremt de ikke er dømt til frihetsstraff over 8 år.

De foreslåtte endringer er fremmet av Justisdepartementet etter innstilling fra et oppnevnt sakkynndig utvalg bestående av professor Johs. Andenæs, riksadvokat Andreas Aulle og h.r.dommer Erik Solem.

Det kan i denne forbindelse nevnes at dom på tap av stemmerett og rett til å oppnå offentlig tjeneste (tap av «statsborgerlige rettigheter») medfører en rekke sidevirkninger, blant annet at den dømte ikke kan få alderstrygd, at han er avskåret fra å få handels- og håndverksbrev m. v. Disse sidevirkninger vil falle bort i samme utstrekning som rettighetstap etter landsviklovens prg. 10 nr. 4 faller bort.